

ЗАТВЕРДЖУЮ

професор з наукової роботи
Національного університету
«Львівська політехніка»

Іван ДЕМИДОВ

« 7 » 2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації «Система моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою країни»

докторанта кафедри адміністративного та фінансового менеджменту

Національного університету «Львівська політехніка»

Стеців Ірини Семенівни,

представленої на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління

Призначені рішенням Вченої ради Національного університету «Львівська політехніка» (протокол № 12 від 28.05.2024 р.) рецензенти, а саме:

– професор кафедри адміністративного та фінансового менеджменту, д. держ. упр., професор Вероніка КАРКОВСЬКА;

– професор кафедри регіонального та місцевого розвитку, д. е. н., професор Євген МАТВІЙШИН;

– доцент кафедри публічного врядування, д. держ. упр., доцент Ольга ФЕДОРЧАК.

Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Національного університету «Львівська політехніка» 25.10.2022 р., протокол № 87.

1. Актуальність теми дисертації

Масштабність світової кризи, що активно розгортається протягом останніх років, породжує розростання проблем пов'язаних, із забезпеченням продовольчої безпеки населення. Характерною ознакою кризових періодів у світовій економіці є прояви наслідків системних прогалин у державному управлінні загалом та управлінні продовольчою безпекою зокрема. Реалізація економічного механізму державного управління продовольчою безпекою в Україні стикається з низкою концептуальних проблем, які перешкоджають досягненню стійкості та ефективності продовольчої системи, зокрема у вигляді нестабільності нормативно-правової бази, низької ефективності державного регулювання, інституційної слабкості, відсутності системного підходу до побудови державної продовольчої політики, відсутності обґрунтованої комплексної системи моніторингу, і як наслідок, високою бюрократією та корупцією, що створюють додаткові перепони.

Функціонування системи моніторингу економічного механізму державного управління є одним з важливих процесів, спрямованих на забезпечення ефективного врядування країни. Регулярний моніторинг дає змогу Уряду оцінювати ефективність

використання державних ресурсів та вжитих заходів, що забезпечує можливість своєчасно коригувати державну політику, зокрема в умовах кризи, спричиненої війною в Україні. Проведене дослідження дало підстави констатувати, що на сьогодні в Україні недостатньо уваги приділяється формуванню обґрунтованої системи моніторингу економічного механізму державного управління, спрямованого на забезпечення продовольчої безпеки. Такий стан справ зокрема пояснюється тим, що продовольча безпека часто виявляється в тіні інших більш термінових або видимих економічних і політичних питань, таких як економічна стабільність, обороноздатність або внутрішні соціальні питання. Вищенаведені аргументи формують загальну картину, в якій важливість системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою залишається недооціненою, що потребує суттєвих змін у підходах до державного управління та обґрунтування концептуальних теоретико-методологічних та методико-прикладних засад її розроблення та функціонування.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Робота пов'язана з реалізацією положень Конституції України, законів України, постанов, указів та розпоряджень: Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки: Указ Президента України від 27.09.2021 р. № 487/2021; Деякі питання реформування державного управління України: Стратегія реформування державного управління України на 2022–2025 роки та план заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 р. № 831-р. та ін.

Робота виконана відповідно до постанови КМУ № 942 «Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2023 року».

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Наукове дослідження виконано дисертантом самостійно, з використанням останніх досягнень галузі науки публічного управління. Теоретичні положення та висновки обґрунтовано на основі особистих досліджень автора у сфері теорії та практики державного управління, аналізу відповідної вітчизняної та зарубіжної літератури, а також нормативно-правової бази, що регулює окремі питання проблематики. При використанні наукових доробків інших учених для обґрунтування власних міркувань автора на них зроблено відповідні посилання.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій.

Для досягнення поставленої мети та виконання завдань дослідження використовувався методологічний комплекс принципів, прийомів, загальнонаукових, спеціальних та міждисциплінарних методів наукового пізнання, фундаментальні положення сучасних економічних концепцій, теорії систем та державного управління, зокрема теоретичного узагальнення та абстрактно-логічний, структурно-логічний аналіз, ретроспективний аналіз, фінансово-економічний та статистичний аналіз, стратегічний SWOT-аналіз, контент-аналіз для дослідження тенденцій та патернів державної продовольчої політики, кореляційно-регресійний аналіз, фрактальний, узагальнення, групування і систематизації, моделювання, графічний для узагальнення та наочного представлення результатів дослідження.

Статистичну та інформаційну основу дослідження забезпечили законодавчі та нормативні акти Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України, укази Президента України, офіційні дані Державної служби статистики України, Міжнародних баз даних, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів, Міністерства соціальної політики, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, вітчизняних та міжнародних організацій. Під час дослідження проаналізовано наукові джерела, які відображають напрацювання провідних українських і зарубіжних вчених з проблем державного управління продовольчою безпекою.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертаційної роботи порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

У процесі дослідження автором було одержано такі найбільш суттєві наукові результати, що розкривають його особистий внесок у розробку досліджуваної теми та характеризують новизну роботи:

вперше розроблено:

- концептуальний підхід до визначення сутності понять державне управління продовольчою безпекою, економічний механізм державного управління продовольчою безпекою, система моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою, що базуються на концептуальній моделі дефініції даних понять, де державна політика визначає вектори державного управління, державне регулювання – правопорядок державного управління, публічне адміністрування – відкритість та прозорість державного управління. Запропоноване атрибутивно-реляційне визначення поняття державного управління продовольчою безпекою є валідним щодо концептуального визначення державного управління у широкому розумінні та базується на врахуванні дихотомічного розподілу окремих ознак поняття, а відтак забезпечує можливість чіткої ідентифікації державного управління продовольчою безпекою країни при дослідженні його ефективності, а також визначення та формування системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою;

- сферичну модель індикативної системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою, що розроблена із урахуванням програмно-цільового підходу, що забезпечує впорядкування усіх елементів системи, дозволяє моніторити весь набір індикаторів, сприяє комплексній взаємодії між усіма елементами системи у розрізі складових продовольчої безпеки та визначенню рівня ефективності реалізації економічного механізму державного управління, що своєю чергою, дозволяє приймати обґрунтовані рішення щодо розробки державної продовольчої політики, сприяє контролю її ефективності, раціональному плануванню та розподілу національних обмежених ресурсів, підвищенню легітимності та прозорості урядових дій та відповідальності перед громадськістю;

- мультиструктурну нейромережеву модель системи громадського моніторингу функціонування економічного механізму державного управління продовольчою безпекою країни, що забезпечує формування горизонтальних (користувацьких) та вертикальних (системних) інформаційних потоків та дозволяє моніторити функціонування відповідних органів державної влади, законодавства та програм державної підтримки, що взаємодіють

для реалізації економічного механізму державного управління продовольчою безпекою, у розрізі відповідних показників впливу на стан продовольчої безпеки (фізичної та економічної доступності продовольства, його якості та безпеки, а також стійкості та адаптивності природних ресурсів) з регіональним розподілом показників. Такий підхід дозволяє здійснювати громадський онлайн моніторинг функціонування економічного механізму державного управління продовольчою безпекою в реальному часі, оперативно реагувати на наявні проблеми та знаходити шляхи їх розв'язання для подолання продовольчої кризи та попередження її виникнення у майбутньому;

удосконалено:

- підходи до формування ефективної моделі реалізації економічного механізму державного управління продовольчою безпекою, що базуються на покращенні синергетичності взаємозв'язку компонентів державного управління, формуванні певного набору інструментів, спрямованих на досягнення кількісно виражених цілей та завдань, вибору об'єкта та суб'єкта, методу впливу в межах дії економічного механізму, а також індикаторів для моніторингу показників, що свідчать про виконання поставлених цілей та завдань. Такий підхід дозволить адаптувати економічний механізм відповідно до динамічних змін у середовищі, забезпечить підвищення прозорості, підзвітності та ефективності управлінських процесів;

- підходи до формування адаптивної нейромережевої моделі взаємозв'язку індикаторів моніторингу економічного механізму із системою державного управління продовольчою безпекою, де взаємозв'язки між умовними нейроконтролерами становлять нейромережу, яка синхронізує усі можливі виявлені відхилення перетворюючи їх у необхідні зміни у системі моніторингу. Такий підхід дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення, спрощує пошук нових інструментів економічного механізму державного управління продовольчою безпекою, підсилює вплив заходів державного управління, спрямованих на забезпечення продовольчої безпеки та сприяє попередженню продовольчої кризи;

- методологію дослідження міжнародного досвіду застосування та розвитку економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. Застосування запропонованого підходу до вивчення міжнародного досвіду державного управління дає змогу відтворити модель його розвитку в досліджуваних країнах, візуалізувати отримані результати і виявити вірогідні закономірності, зокрема, дослідити вплив наявних регламентів та органів державного управління, а також напрямів державної політики на окремі складові продовольчої безпеки і її результативний показник у конкретний період часу, а також систематизувати інформацію за необхідними параметрами з метою прийняття управлінських рішень щодо імплементації передового міжнародного досвіду в Україні;

- методику обґрунтування регіональної пріоритетності активізації економічного механізму державного управління продовольчою безпекою, яка інтегрує інформацію, що враховує не лише стан харчової промисловості у розрізі найбільш постраждалих регіонів, але і пріоритетність державної підтримки стратегічно важливих регіонів України для забезпечення продовольчої безпеки на міжнародному рівні. Охарактеризовано 4-ри умовні типи областей за двома коефіцієнтами регіональної пріоритетності та візуалізовано 3 рівні регіональної пріоритетності за цих умов. Запропоновано використовувати рейтинговий коефіцієнт регіональної пріоритетності у системі моніторингу економічного механізму

державного управління продовольчою безпекою для дослідження змін у пріоритетах державної підтримки за рахунок різних факторів, що сприятиме реалізації раціонального підходу до розподілу та використання обмежених фінансово-економічних ресурсів держави для забезпечення продовольчої безпеки;

- підходи до моделювання детермінантних факторів для побудови системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою, зокрема розроблено причинно-наслідкову модель дослідження проблеми зниження глобального індексу продовольчої безпеки, динамічну регресійну модель для кількісної оцінки впливу факторів на стан продовольчої безпеки, запропоновано використання дводольного орієнтованого графа бінарного транзитивного відношення «виконавці-завдання» множини елементів державного управління продовольчою безпекою з метою забезпечення можливості подальшої автоматизації опрацювання великих масивів даних управлінських процесів;

набули подальшого розвитку:

- підходи до удосконалення державної політики та нормативно-правового забезпечення у сфері продовольчої безпеки, що базуються на результатах SWOT-аналізу для підвищення ефективності функціонування економічного механізму державного управління продовольчою безпекою та системи його моніторингу та потребує покращення координації між галузевими законами та державною продовольчою політикою, взаємодії між рівнями влади, бізнесом, громадськістю, а також міжнародними організаціями для забезпечення стійкості та розвитку продовольчої безпеки;

- підходи до забезпечення цифрової освіти держслужбовців, зокрема визначено ключові імперативи розвитку цифрової освіти та охарактеризовано ефекти від застосування цифрових компетентностей у практичній діяльності держслужбовців у сфері продовольчої безпеки, що сприятимуть ефективній взаємодії органів державного управління та закладів освіти для розвитку цифрової освіти держслужбовців у контексті забезпечення функціонування системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою, ефективність якої прямо залежить від здатності державних службовців використовувати сучасні цифрові технології для спрощення процесу накопичення, обробки та зберігання інформації про процеси, що забезпечують реалізацію цього механізму;

- підходи до імплементації міжнародного досвіду застосування економічного механізму державного управління продовольчою безпекою країни в умовах протистояння критичним загрозам. Отримані результати ґрунтовного аналізу міжнародного досвіду країн, що успішно ліквідували загрози, сприятимуть розробці та впровадженню ефективних інструментів економічного механізму державного управління, покращенню синергетичності взаємозв'язку компонентів державного управління, через зазначені індикатори, які демонструють ефективність найкращих практик державного управління в галузі продовольчої безпеки. Застосування запропонованих рекомендацій дозволить підвищити ефективність економічного механізму державного управління продовольчою безпекою та адаптувати його до поточних викликів з метою забезпечення продовольчого суверенітету держави;

- напрями активізації економічного механізму державного управління продовольчою безпекою України у воєнний та після воєнний період, обґрунтування яких зосереджено у розрізі сфер впливу економічного механізму державного управління продовольчою

безпекою та сфер відповідальності за активізацію економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. Запропонована матриця налічує 74 базові елементи, які відповідають за активізацію та можуть бути виражені у грошових одиницях, що в сукупності складатиме загальну вартість потреби на реалізацію запропонованих заходів, кожному з елементів якої присвоюються часові параметри, що дозволяє здійснювати моніторинг активізації економічного механізму державного управління у розрізі сфер відповідальності та впливу на стан продовольчої безпеки.

6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

1.1. Статті опубліковані у наукових виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз

1. Стеців І. С. Міжнародний досвід застосування та розвитку економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. *Agricultural and Resource Economics*. 2024. Vol. 11, No. 1. P. 96–134. URL: <https://are-journal.com/are/article/view/796>

2. Стеців І. С. Державне управління продовольчою безпекою: концептуальні засади та раціональні підходи // *Agricultural and Resource Economics*. – 2022. – Vol. 8, No. 4. – P. 215–243. URL: http://nbuy.gov.ua/UJRN/areis_2022_8_4_12

3. Stetsiv I., Pruntseva, G., Popadynets, N., Barna, M., Karpiak, M., Hryhoruk, I. The impact of governance on agricultural production as an exclusive factor of the country's food security/ Stetsiv I.S., Pruntseva, G., Popadynets, N., Barna, M., Karpiak, M., Hryhoruk, I. *Accounting* this link is disabled, 2021, 7(1), p. 75–80. *(The author's personal contribution: researching the factors of agricultural production, proving that for the development of agriculture and the increase of agricultural production, as an element of the food security system, the amount of loans is important)*.

4. Stetsiv I. S., Zhuravel, Y., Popadynets, N., Irtyshcheva, I., ...Hryshyna, N., Trushlyakova, A. Management Aspects in the Higher Education Quality Assurance System/ Stetsiv I. S. Zhuravel, Y., Popadynets, N., Irtyshcheva, I., ...Hryshyna, N., Trushlyakova, A. *Advances in Intelligent Systems and Computing* this link is disabled, 2021, 1378 AISC, p. 635–642. *(The author's personal contribution: researching the principles of building a higher education quality management system)*.

5. Boyko N., Mochurad L., Stetsiv I., Kryvenchuk Y. Modeling of the information system for processing of a large distilled data for the investigation of competitiveness of enterprises // *CEUR Workshop Proceedings*. – 2020. – Vol. 2604 : Proceedings of the 4th International conference on computational linguistics and intelligent systems (COLINS 2020), Lviv, Ukraine, April 23–24, 2020. Vol. I : main conference. – P. 964–978. *(The author's personal contribution: analyzes the data structure in order to determine the state of the enterprises in the Ukrainian export market)*.

6. Stetsiv I., Diachuk I., Vdovichen O., Heidor A., Chervinchuk A. Formation of development strategies of transport and logistics companies under current conditions // *International Journal of Management*. – 2020. – Vol. 11, iss. 5. – P. 1103–1114. *(The author's personal contribution: researching the construction features of the development strategy of transport and logistics companies along with the analysis of factors, which should be taken into account during this creating)*.

1.2 Статті опубліковані у наукових фахових виданнях України

7. Стеців І. С. Обґрунтування вибору індикаторів ефективності функціонування інструментів економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. *Наукові перспективи*. № 5(47) (2024) URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/11916/11976>

8. Стеців І. С. Обґрунтування інструментів економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. Актуальні питання у сучасній науці. № 5(23) (2024). С. 381- 396. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/view/236/332>

9. Стеців І. С. Сучасні світові моделі моніторингу державного управління: ключові аспекти обґрунтування в контексті забезпечення продовольчої безпеки. Наукові інновації та передові технології. № 5(33) (2024). С. 200-211. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5\(33\)-200-211](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5(33)-200-211)
10. Стеців І. С. Моделювання індикативної системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою України. Інвестиції: практика та досвід. 2024. Вип. 10. С. 223-230. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3731>
11. Стеців І. С. Правове регулювання економічного механізму державного управління продовольчою безпекою: стійкість та адаптивність природних ресурсів. Наукові перспективи. № 4(46) (2024). С. 371-383. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/10978>
12. Стеців І. С. Правове регулювання економічного механізму державного управління продовольчою безпекою у частині якості та безпеки продовольства. Інвестиції: практика та досвід. № 8 (2024). С. 258-263. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3605>
13. Стеців І. С. Законодавче регулювання економічного механізму державного управління продовольчою безпекою: протистояння політичним та соціальним бар'єрам. Актуальні питання у сучасній науці. № 4(22) (2024). С. 481-492. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/10606>
14. Стеців І. С. Законодавче регулювання економічного механізму державного управління продовольчою безпекою: оптимізація пропозиції та ланцюгів поставок. Наукові інновації та передові технології. № 4(32) (2024). С.176-186. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/10457>
15. Стеців І. С. Законодавче регулювання економічного механізму державного управління продовольчою безпекою в частині підтримки розвитку сільського господарства в умовах війни в Україні. Публічне управління та місцеве самоврядування. № 1 (2024). URL: <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/issue/view/40/40>
16. Стеців І. С. Нормативно-правове забезпечення економічного механізму державного управління продовольчою безпекою у частині фінансової підтримки населення. Дніпровський науковий часопис, публічного управління, психології, права. № 1 (2024). URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/issue/view/21/22>
17. Стеців І. С. Нормативно-правове забезпечення економічного механізму державного управління продовольчою безпекою у частині ціноутворення. Наукові перспективи. № 3 (45), 2024. С. 399-410. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3\(45\)-399-410](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3(45)-399-410)
18. Стеців І. С. Нормативно-правове забезпечення економічного механізму державного управління продовольчою безпекою у частині регулювання доходів населення. Публічне управління та митне адміністрування, № 1 (40), 2024. С. 51-60. URL: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2024-1.8>
19. Подольчак Н. Ю., Стеців І. С. Нормативно-правове забезпечення економічного механізму державного управління продовольчою безпекою у частині доступності пільгового продовольства. Актуальні питання у сучасній науці. № 3(21) (2024). С. 385-396 URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/view/219> (*Особистий внесок автора: здійснено SWOT-аналіз нормативно-правового забезпечення, запропоновано напрями його удосконалення*).
20. Стеців І. С. До питання функціонування економічного механізму державного управління продовольчою безпекою в Україні. Публічне управління та митне адміністрування, № 4 (39), 2023. 54-60. URL: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2023-4.9>
21. Стеців І. С. Стеців І. І. Проблеми імплементації освіти дорослих в Україні та напрями їх розв'язання у воєнний та післявоєнний період. Наукові інновації та передові

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/6110> (*Особистий внесок автора: досліджено проблеми імплементації освіти дорослих та запропоновано напрями їх розв'язання у воєнний та післявоєнний період*).

22. Стеців І. С. Імперативи розвитку цифрової освіти держслужбовців у контексті забезпечення ефективності моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. Економічний журнал Одеського політехнічного університету. № 1 (23), 2023. С. 106-114. URL: https://economics.net.ua/123-2_print

23. Стеців І. С. Напрями активізації економічного механізму державного управління для подолання продовольчої кризи у воєнний та повоєнний період. Інвестиції: практика та досвід. Випуск 12. 2023. С. 142-148. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1749>

24. Стеців І. С. До питань моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Екологія. Публічне управління та адміністрування». Випуск 3. 2023. С. 151-156. URL: <https://journals.academ.vinnica.ua/index.php/eco-pa/issue/view/5>

25. Стеців І. С. Розвиток громадського моніторингу функціонування економічного механізму державного управління продовольчою безпекою країни. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» Серія: «Економічні науки». Випуск 5 (05/73). URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2023/5/8883>

26. Стеців І. С. Методика обґрунтування регіональної пріоритетності активізації економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. Механізм регулювання економіки. Випуск 2 (100). 2023. С. 62-66. URL: <http://mer-journal.sumy.ua/index.php/journal/article/view/154>

27. Стеців І. С. Обґрунтування регіональної пріоритетності активізації економічного механізму державного управління в галузі харчової промисловості для подолання продовольчої кризи в умовах війни. Інвестиції: практика та досвід. Випуск 10. 2023. с. 127-137. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1521>

28. Подольчак Н. Ю., Стеців І. С. Удосконалення системи управління ризиками митного контролю суб'єктів АПК як напрям підвищення ефективності державного управління продовольчою безпекою. Інвестиції: практика та досвід. Випуск 7. 2023. С. 113-122. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1333> (*Особистий внесок автора: досліджено проблеми управління ризиками митного контролю суб'єктів АПК та запропоновано напрями удосконалення системи для підвищення ефективності державного управління продовольчою безпекою*).

29. Стеців І. С., Дзюрах Ю. М. Проблеми харчової промисловості України та їх вплив на ефективність економічного механізму державного управління продовольчою безпекою: освітній аспект. Інвестиції: практика та досвід. Випуск 8. 2023. с. 205-212. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1386> (*Особистий внесок автора: досліджено проблеми харчової промисловості України та їх вплив на ефективність економічного механізму державного управління продовольчою безпекою та запропоновано шляхи їх вирішення для підвищення ефективності державного управління продовольчою безпекою*).

30. Стеців І. С., Стеців І. І. Оптимізація державного управління аграрним сектором як запорука продовольчої безпеки країни // Економіка та держава. Серія: державне управління. – 2022. – № 4 (20). – С. 60–67. URL: <https://drive.google.com/file/d/18hTcW3CC-FzI8eppuSzANmHBvZHreHlq/view> (*Особистий внесок автора: досліджено проблеми управління аграрним сектором України та запропоновано шляхи їх розв'язання для підвищення ефективності державного управління продовольчою безпекою*).

1.3. Монографії

31. Гавриляк А. С. Держава, галузі, підприємства, бізнес: реалії і тенденції

економічного, інформаційного та технічного розвитку: колективна монографія // А. С. Гавриляк, І. С. Стеців, Т. О. Маслак, О. П. Подра, Л. Й. Гнилянська, Л. П. Сай, А. С. Завербний, О. О. Маслак. Дніпро: Пороги, 2020. – 456 с. (*Особистий внесок автора: дослідження інструментарію економічної діагностики суб'єктів підприємництва в умовах глобалізаційних процесів*).

1.4. Опубліковані праці апробаційного характеру:

32. Stetsiv I. S. Olap technology in improving the management processes of innovation infrastructure. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури», Львів 23–25 травня 2019 р. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). С. 36-38.

33. Стеців І. С., Федорчук Н. М. Проблеми лісового господарства України та шляхи їх вирішення. Наукові погляди на вдосконалення економіки: перспективи та розвиток: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 20 квітня 2019 року). Східноукраїнський інститут економіки та управління. Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2019. С. 8-10. (*Особистий внесок автора: досліджено проблеми лісового господарства України та запропоновано шляхи їх розв'язання для підвищення ефективності державного управління продовольчою безпекою*).

34. Стеців І. С., Стеців І. І., Павич В. Ю. Глобальні суспільно-економічні виклики розвитку аграрного підприємництва// Економіка сьогодення: актуальні питання та інноваційні аспекти: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 28 листопада 2020 року) /Східноукраїнський інститут економіки та управління. – Запоріжжя:ГО «СІЕУ», 2020. – С. 64-69. (*Особистий внесок автора: проаналізовано глобальні суспільно-економічні виклики розвитку аграрного підприємництва та запропоновано напрями протистояння*).

35. Stetsiv Iryna, Stetsiv Ihor, Havras Dmytro. Problems of automation of economic work at enterprise // Integración de las ciencias fundamentales y aplicadas en elparadigma de la sociedad post-industrial: materiales de la conferencia internacional científica y práctica, 24 de abril de 2020, Barcelona, España / «ΛΟΓΟΣ». – Vol. 1. – 2020. – С. 24–27. (*The author's personal contribution: researching the problems of automation of economic work at enterprise ways of solving problems are proposed*)

36. Стеців І. С. Обґрунтування заходів державного управління продовольчою безпекою України. Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (випуск 75). Львів. (08-09.12.2022) [URL:http://www.konferenciaonline.org.ua/ua/article/id-1028/](http://www.konferenciaonline.org.ua/ua/article/id-1028/)

37. Стеців І. С., Стеців І. І. Напрями удосконалення державного управління аграрним сектором, як складова менеджменту продовольчої безпеки. Актуальні проблеми пожежної безпеки та запобігання надзвичайним ситуаціям в умовах сьогодення: Зб. наук. праць. Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Львів: ЛДУ БЖД, 2022. С. 504-508. URL: <http://surl.li/gwlja> (*Особистий внесок автора: досліджено проблеми управління аграрним сектором України та запропоновано шляхи їх розв'язання для підвищення ефективності державного управління продовольчою безпекою*).

38. Стеців І. С., Андріїшин А. М. Удосконалення організації надання адміністративних послуг органами місцевого самоврядування. Інновінг сучасних трендів в менеджменті безпеки. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції 26 травня 2023 р. Львів: ЛДУ БЖД, 2023. С. 82-83. URL: <http://surl.li/hukcr> (*Особистий внесок автора: запропоновано напрями удосконалення організації надання адміністративних послуг органами місцевого самоврядування*).

39. Стеців І. С., Дзюрах Ю. М. Проблеми харчової промисловості України та їх вплив на ефективність економічного механізму державного управління продовольчою

безпекою. Інновінг сучасних трендів в менеджменті безпеки 26 травня 2023 р. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції. Львів: ЛДУ БЖД, 2023. с. 64-65. URL: <http://surl.li/hukcr> (Особистий внесок автора: досліджено проблеми харчової промисловості України та їх вплив на ефективність економічного механізму державного управління продовольчою безпекою та запропоновано шляхи їх розв'язання).

40. Стеців І. С., Дзюрах Ю. М. Обґрунтування необхідності підвищення кваліфікації працівників харчової промисловості для реалізації економічного механізму державного управління та забезпечення продовольчої безпеки. Modern problems of science, education and society. Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції. Київ. Україна. 22-24.05.2023. 1017-1021. URL: <http://surl.li/olekif> (Особистий внесок автора: обґрунтовано необхідність підвищення кваліфікації працівників харчової промисловості для реалізації економічного механізму державного управління та забезпечення продовольчої безпеки).

41. Стеців І. С. Удосконалення митного контролю суб'єктів АПК як інструменту економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. Scientific practice: modern and classical research methods. Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції 26 травня 2023 р. Бостон, США. 2023. С. 49-50. URL: <http://surl.li/hnhvnp>

42. Стеців І. С. Проблеми митного контролю суб'єктів АПК як інструменту економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. Світ наукових досліджень. Збірник матеріалів Міжнародної мультидисциплінарної наукової конференції 23-24 травня 2023 р. Випуск 19. м. Переворськ, Польща. 2023. URL: <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/4539/>

43. Стеців І. С. Обґрунтування регіональної пріоритетності активізації економічного механізму державного управління продовольчою безпекою в умовах війни в Україні. Scientific progress: innovations, achievements and prospects. Збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції 29-31.05.2023. Мюнхен, Німеччина. 2023. С. 377-380. URL: <http://surl.li/uyfeyi>

44. Стеців І. С. Концептуальні засади державного управління продовольчою безпекою. Actual methods of development of science and education. Збірник матеріалів XIX Міжнародної науково-практичної конференції 15-17 травня 2023 р. Бостон, США. 2023 р. с. 260-261. URL: <http://surl.li/aqufro>

45. Стеців І. С. Кластеризація країн за ефективністю державного управління продовольчою безпекою у світі. Informational, modern and recent theories of development. Збірник матеріалів XXI Міжнародної науково-практичної конференції 29-31 травня 2023 р., Мадрид, Іспанія. 2023. 274-276. URL: <http://surl.li/fmxxmn>

46. Стеців І. С. Державне регулювання фінансової підтримки громадян у контексті забезпечення продовольчої безпеки у воєнний період. Європейська інтеграція та трансформація публічного врядування в Україні: матер. наук.-практ. конф. (19 квітня 2024 р., м. Львів). Львів: НУ «Львівська політехніка», 2024. С. 97-99. URL: <http://surl.li/yukcaj>

2. Опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

47. Стеців І. С., Стеців І. І., Павич В. Ю. Чинники інноваційного розвитку аграрних підприємств та напрями їх оптимізації. Регіональна економіка та управління. 2020. № 4 (30). С. 124–128. URL: [http://siec.zp.ua/images/journal/2020/4\(30\)2020.pdf](http://siec.zp.ua/images/journal/2020/4(30)2020.pdf) (Особистий внесок автора: проаналізовано чинники інноваційного розвитку аграрних підприємств та запропоновано напрями їх оптимізації).

48. Стеців І. С., Стеців І. І. Оптимізація діяльності лісового господарства України: проблеми та шляхи їх вирішення. Молодий вчений. 2019. № 6 (70). С. 219–224. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/6/42.pdf> (Особистий внесок автора: досліджено проблеми лісового господарства України та запропоновано шляхи їх

розв'язання для підвищення ефективності державного управління продовольчою безпекою).

49. Стеців І. С., Стеців І. І. Система контролю якості продукції м'ясопереробних підприємств України: проблеми та шляхи їх вирішення. НВ ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. 2019. № 21 (90). С. 113–120. URL: <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a9020> (Особистий внесок автора: проаналізовано проблеми контролю якості продукції м'ясопереробних підприємств України та запропоновано напрями їх розв'язання).

50. Стеців І. С. Тривимірний модель класифікації витрат суб'єктів економіки як засіб адаптації науково обґрунтованого підходу до автоматизації управлінських процесів. Науковий вісник НЛТУ України. 2019. Т. 29, № 4. С. 75–82. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2019/29_4/18.pdf

51. Стеців І. С., Стеців І. І. Система планування в умовах постіндустріальної економіки: проблеми теорії і практики. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. Вип. 4 (21). С. 326–330. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/21_2019/52.pdf (Особистий внесок автора: досліджено проблеми теорії і практики системи планування в умовах постіндустріальної економіки)

52. Стеців І. С., Стеців І. І. Парадигма системи економічного аналізу. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 42/19. С. 112–116. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/42_2019/23.pdf (Особистий внесок автора: досліджено парадигму системи економічного аналізу)

53. Козик В. В., Мрихіна О. Б., Данилович Т. Б., Стеців І. С., Гавриляк А. С., Мельник В. М. Застосування водневих технологій для забезпечення європейських стандартів експлуатації автотранспорту // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». - 2021. - №11. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-11-7694> (Особистий внесок автора: досліджено проблеми застосування водневих технологій для забезпечення європейських стандартів експлуатації автотранспорту)

54. Козик В. В., Мрихіна О. Б., Данилович Т. Б., Стеців І. С., Дзюрах Ю. М., Гавриляк А. С. Метод оцінювання результатів науково-технічних робіт в умовах сталого розвитку (на прикладі ринку засобів мікромобільності) // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». - 2021. - №12. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-12-7798> (Особистий внесок автора: досліджено фактори сталого розвитку та їх взаємозв'язок з оцінюванням результатів науково-технічних робіт в контексті забезпечення стійкості та адаптивності природних ресурсів).

В цілому, основні положення та результати роботи повністю викладено у зазначених наукових працях.

7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо

Основні положення і результати дисертаційного дослідження розглянуто та схвалено на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, серед яких, зокрема: V Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури» (м. Львів, 23-25 травня 2019 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Наукові погляди на вдосконалення економіки: перспективи та розвиток» (м. Запоріжжя, 20 квітня 2019 р.); IV Міжнародна науково-практична конференція «Економіка сьогодні: актуальні питання та інноваційні аспекти» (м. Запоріжжя, 28 листопада 2020 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Integración de las ciencias fundamentales y aplicadas en el paradigma de la sociedad post-industrial» (м. Барселона, Іспанія, 24 квітня 2020 р.); Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення» (м. Львів, 08-09 грудня 2022 р.); Всеукраїнська науково-практична

конференція з міжнародною участю «Актуальні проблеми пожежної безпеки та запобігання надзвичайним ситуаціям в умовах сьогодення» (м. Львів, 20 вересня 2022 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Інновінг сучасних трендів в менеджменті безпеки» (м. Львів, 26 травня 2023 р.); III Міжнародна науково-практична конференції «Modern problems of science, education and society» (м. Київ, 22-24 травня 2023 р.); IV Міжнародна науково-практична конференція Scientific practice: modern and classical research methods (м. Бостон, США, 26 травня 2023 р.) Міжнародної мультидисциплінарної наукової конференції «Світ наукових досліджень», (м. Переворськ, Польща, 23-24 травня 2023 р.), IX Міжнародна науково-практична конференція «Scientific progress: innovations, achievements and prospects» (м. Мюнхен, Німеччина, 29-31 травня 2023 р.); XIX Міжнародна науково-практична конференція «Actual methods of development of science and education» (м. Бостон, США, 15-17 травня 2023 р.); XXI Міжнародна науково-практична конференція «Informational, modern and recent theories of development» (м. Мадрид, Іспанія, 29-31 травня 2023 р.); Науково-практична конференція «Європейська інтеграція та трансформація публічного врядування в Україні» (м. Львів, 19 квітня 2024 р.).

8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати

Теоретико-методологічні та методичні результати дисертаційної роботи використано у навчальному процесі Національного університету «Львівська політехніка», зокрема під час викладання дисциплін: «Публічно-приватне партнерство», «Публічне управління регіональною економікою», «Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі», «Публічна служба та корупційні ризики», а також, Львівського фахового коледжу харчових технологій та бізнесу Національного університету харчових технологій при розробці освітньої програми 181 «Харчові технології».

9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні та розвитку методико-прикладного підґрунтя функціонування системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою. Окремі положення дисертації використовуються у практиці роботи органів публічної влади:

- Львівської обласної державної адміністрації, зокрема Департаментом економічної політики при формуванні Стратегії розвитку Львівської області на період 2021–2027 років використано підходи до аналізу ефективності інструментів державного управління, застосовано індикатори моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою (довідка № 1-12/333 від 28.05.2024 р.);

- Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, зокрема Управлінням Держпродспоживслужби в Яворівському районі Львівської області під час розроблення пропозицій до формування державної політики у сфері продовольчої безпеки враховано рекомендації щодо ініціювання внесення змін до законодавства та зміцнення інституційної бази (довідка 13-25/5 від 24.05.2024 р.);

- Національного агентства України з питань державної служби, зокрема Західним міжрегіональним управлінням під час внесення на розгляд НАДС пропозицій щодо формування державної політики у сфері державної служби та з питань управління персоналом запропоновано підходи до розвитку цифрової освіти держслужбовців у контексті забезпечення функціонування системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою (довідка 2-22/5 від 04.05.2024 р.);

- Департаменту освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації, зокрема використано підходи до впровадження заходів розвитку цифрової освіти держслужбовців у контексті забезпечення функціонування системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою (довідка № 02-10/1234 від 04.06.2024 р.);

- Державної митної служби, зокрема Департаменту Львівської митниці митного посту «Рава-Руська» для удосконалення стратегії розвитку митної служби застосовано підходи до оптимізації системи управління ризиками митного контролю у сфері продовольчої безпеки (довідка № 3/20-1204 від 28.05.2024 р.).

- Червоноградської міської ради, зокрема Відділом цифрової трансформації, інформаційної політики та прозорості під час організації роботи у сфері розвитку місцевих електронних інформаційних ресурсів використано запропоновані підходи до формування системи громадського моніторингу функціонування економічного механізму державного управління продовольчою безпекою (довідка № 3/20-1247/1 від 27.05.2024 р.);

- Яворівської міської ради, зокрема під час формування Стратегії розвитку Яворівської міської територіальної громади на період до 2027 року для досягнення стратегічної цілі розвитку інфраструктури та чистого довкілля використано запропоновані напрями активізації економічного механізму державного управління продовольчою безпекою (довідка № 4032 від 29.05.2024 р.).

Результати наукового дослідження дисертантки використовують у господарській діяльності підприємства харчової промисловості України: ВП «Львівський жировий комбінат» ТОВ «Щедро» (довідка № 768/01 від 24.05.2024 р.), ТзОВ «МВП АГРО ГРУПП» (Ужгородський олійний завод) (довідка від 24.04.2024 р.), ФОП «Мініпекарня» (довідка від 24.04.2024 р.), ТзОВ «Іволг» ПП «Корона» (довідка від 24.04.2024 р.), ПП «Parilon» (довідка від 24.04.2024 р.).

Практичне застосування розробок дисертантки спрямоване на підвищення ефективності функціонування економічного механізму державного управління продовольчою безпекою, організування безперервного спостереження за процесом використання інструментів економічного механізму з метою коригування напрямів державної політики, функціонування органів публічної влади та державних регламентів, забезпечення високого рівня продовольчої безпеки та можливості оперативного реагування на критичні загрози.

Теоретико-методологічні та методичні результати дисертаційної роботи використано у навчальному процесі Львівського фахового коледжу харчових технологій та бізнесу Національного університету харчових технологій при розробці освітньої програми Харчові технології (довідка № 301/24 від 27.05.2024 р.).

10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Дисертаційна робота Стеців І. С. містить 575 сторінок. Основний зміст роботи викладено на 404 сторінках тексту. Робота містить 41 таблицю, 47 рисунків, список використаних джерел із 564 найменувань та додатків, розміщених на 45 сторінках.

Мова та стиль викладення є на належному науково-технічному рівні, за структурою та оформленням повністю відповідає вимогам МОН України, відповідно до наказу № 40 від 12.01.2017 р. (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019 р.).

11. У докторській дисертації «Система моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою країни» матеріали кандидатської дисертації «Система управління витратами вищих навчальних закладів недержавного сектора економіки» (Стеців Ірина Семенівна) не використовувались.

12. Відповідність дисертації паспорту спеціальності, за якою вона представлена до захисту

Дисертація за сутністю наукової проблеми, завдань та отриманими результатами, повністю відповідає паспорту спеціальності 25.00.02 - *механізми державного управління* (Перелік наукових Спеціальностей затверджений Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 14 вересня 2011 року № 1057) та вимогам, які ставляться до робіт на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, пп. 7 та 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ № 1197 від 17.11.2021 р.

У ході обговорення дисертаційної роботи до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

13. З урахуванням зазначеного, ухвалили:

13.1. Дисертація Стеців І. С. «Система моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою країни» є комплексним, системним дослідженням в галузі публічного управління, завершеною науковою працею, у якій розв'язано науково-прикладну проблему, що полягає у теоретико-методологічному обґрунтуванні та розробленні системи моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою.

13.2. Основні наукові положення, методичні розробки, висновки та практичні рекомендації, викладені у дисертаційній роботі, логічні, послідовні, аргументовані, достовірні, достатньо обґрунтовані. Дисертація характеризується єдністю змісту.

13.3. У 54 наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації, з них: 6 статей у наукових періодичних виданнях, що входять до міжнародної наукометричної бази даних Scopus, 25 статей у наукових фахових виданнях України, 1 монографія, 16 тез доповідей науково-практичних конференцій, 8 публікацій, що додатково відображають результати дисертації.

13.4. Дисертація відповідає паспорту спеціальності 25.00.02 – *механізми державного управління* (Перелік наукових спеціальностей, затверджений Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 14 вересня 2011 року № 1057) та вимогам, які ставляться до робіт на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління, пп. 7 та 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ № 1197 від 17.11.2021 р.

13.5. Дисертація є результатом самостійних досліджень, не містить елементів фальсифікації, компіляції, плагіату та запозичень, що констатує відсутність порушення

академічної доброчесності. Використання текстів інших авторів мають належні посилання на відповідні джерела.

13.6. Із урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Стеців Ірини Семенівни дисертаційна робота «Система моніторингу економічного механізму державного управління продовольчою безпекою країни» рекомендується до розгляду у спеціалізованій вченій раді.

Рецензенти:

професор кафедри адміністративного та фінансового менеджменту, д. держ. упр., професор

Вероніка КАРКОВСЬКА

професор кафедри регіонального та місцевого розвитку, д. е. н., професор

Євген МАТВІШИН

доцент кафедри публічного врядування, д. держ. упр., доцент

Ольга ФЕДОРЧАК